

Tėvynė

REC'D JAN 29 1974

N. Y. PUBLIC LIBRARY
DIV. 9
GRAND CENTRAL STA.
P. O. BOX 2131
NEW YORK, N. Y. 10017
LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Nr. 19

New York, N. Y. 10001, 1974 m. sausio - Jan. 18 d.

67 metal

85 M. SLA SUKAKTIES VAJUS NAUJIEMS NARIAMS GAUTI PRATESIAMAS IKI SLA 58-OJO SEIMO BOSTONE

SLA Vajaus Komisija informuoja, kad SLA 85 m. sukaktuvinis vajas pratęsiamas iki būsimąjio 58-ojo SLA Seimo, kuris įvyks 1974 m. liepos 1-4 d., Boston, Mass. Svarbiausia, kad pratęsiamas tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir anksčiau, būtent:

1. Aplikantai nuo 1 IKI 60 METŲ AMŽIAUS, užpildę Non-Medical aplikaciją, gali įsigyti visų rūšių: (Class V-1, V-2, V-3 ir V-X) apdraudas iki \$5,000.

2. Aplikantai VIRŠ 60 M., BET NE VYRESNI 70 M., norėdami įsigyti reguliarias apdraudas (Class V-1, V-2, V-3 ir V-X) užpildo Medical aplikacijas, ir sveikatą patikrina pas daktarą.

Įvairaus amžiaus iki 70 m. aplikantai, užpildydami Medical aplikaciją, ir patikrinę sveikatą pas daktarą, gali įsigyti SLA apdraudą iki \$10,000

SUAUGUSIEMS 10-ties metų Terminuota apdrauda duodama asmenims nuo 20 iki 50 metų amžiaus.

Suaugusiųjų apdraudos suma negali viršyti \$5,000.

Dabartinio Vajaus metu jiems duodama NUOLATINĖ 10% NUOLAIDA nuo Non-Medical lentelių ir 20% YPATINGA šiam Vajui nuolaida nuo pirmųjų metų duoklių

3. Laike dabartinio Vajaus duodamos ir TERMINUOTOS apdraudos: VAIKAMS nuo gimimo dienos iki 16 metų \$1,000 Terminuotos apdraudos metams kainuoja tik \$3.00

JAUNUOLIAMS nuo 16 iki 25 metų terminuota apdrauda \$1,000 tekainuoja tik \$5.04

Vaikų ir jaunuolių terminuotos apdraudos suma negali būti didesnė kaip \$2,000

4. Tik SUAUGUSIEMS, KAIP PRIDĖTINĖ APDRAUDA, DUODAMA AKCIDENTALINĖ APDRAUDA, kurios suma neprivalo būti didesnė kaip \$4,000. Už \$1,000 Akcidentalės apdraudos mokama tik po \$2.00 metams.

(Vaikams Akcidentalė apdrauda neduodama)

5. SUSIVIENIJIME DRAUGYBOS NARIAIS (Social Members) gali būti lietuviai ir kitataučiai, kurie Kuopai priimtini.

Jų mėnesinės duoklės 17¢

" metinės " " \$2.00

Draugybės nariai turi teisę gauti Akcidentalinę apdraudą iki \$1,000 ir dar gauti Tėvynę nemokamai.

6. Šio Vajaus metu Į LIGOJE PAŠALPĄ priimami nariai iki 45 metų amžiaus. Ligoje pašalpos duodamos:

\$12.00 per savaitę, jei serga name . . ir

\$15.00 " " " , jei serga ligoninėje

7. ORGANIZATORIAMS MOKAMAS ATLYGINIMAS toks, koks buvo mokamas iki šio laiko, būtent, neatskaitant 20% nuolaidos.

SLA Vajaus Komisija šiam Vajui papildomai paskyrė dvidešimties premijas pasižymėjusiems SLA Organizatoriams:

a. SLA Organizatorius, gavęs 50 naujų narių ne mažesnėmis tūkstančio dolerių reguliariomis apdraudomis, gauna pirmąją premiją - \$400.00.

b. SLA Organizatorius, gavęs 25 naujus narius ne mažesnėmis tūkstančio dolerių reguliariomis apdraudomis, gauna antrąją premiją - \$200.00.

SLA Organizatorius gali gauti tik vieną iš čia sumintų premijų. Premijos išmokamos, kai Organizatoriaus įrašyti nariai visi sumoka metines duokles.

SLA VAJAUS KOMISIJA nutarė taip pat ir SPECIALŲ VAIKAMS Į TERMINUOTĄ apdraudą prirašyti vaju pratęsti iki SLA Seimo.

Nuo 1 iki 16 m. amžiaus terminuotos apdraudos suma negali būti didesnė kaip \$2,000.

Organizatoriams už prirašymą vaikų į terminuotą apdraudą specialaus vajaus laiku išmokamas atlyginimas, lygus pirmųjų metų metinėms duoklėms.

Tuo būdu prirašęs vaiką \$1,000 terminuotai apdraudai organizatorius gauna \$3.00 atlyginimo.

Šalia atlyginimo organizatoriams yra paskirti ir sekantys prizai:

Už prirašymą 25 vaikų gauna \$ 25.00 prizą.

Už prirašymą 50 vaikų gauna \$ 50.00 prizą.

Už prirašymą 100 vaikų gauna \$100.00 prizą.

PASTABA: Atlyginimai ir prizai bus išmokėti po SLA 58-ojo seimo, bet tik po to, kai iš visų įrašytųjų aplikantų gausime pirmųjų metų mokesčius.

VAJAUS KOMISIJA ragina visus organizatorius ir veikėjus ir toliau pasistengti įrašyti galimai daugiau naujų narių ir užbaigti 85 m. Sukaktuvinį ir Specialų Vajus tikrai rekordiniu narių skaičiumi.

VAJAUS KOMISIJA:

Prezidentas Povilas P. Dargis

Vice Prezidentas Aleksandras Chaplikas

Sekretorė Genovaitė Meilūnienė

NOMINACIJŲ DUOMENYS

(Pilni nominacijų duomenys skelbiami 3 ir 4 puslapuose)

BALSAMS SKAITYTI KOMISIJA RADO, KAD
NOMINACIJOSE DAUGIAUSIA BALSŲ GAVO:

PREZIDENTO PAREIGOMS

P. P. Dargis 1,137

VICE PREZIDENTO PAREIGOMS

A. Chaplikas 1,082
S. Budvitis 36

SEKRETORIAUS PAREIGOMS

G. Meilūnienė 1,136

IŽDININKO PAREIGOMS

E. Mikužytė 1,045
J. Stukas 63

IŽDO GLOBĖJŲ PAREIGOMS

C. Austin 782
J. Miller 731
A. Sukauskas 435
A. Lauraitis 214
O. Bledis 58

DR. KVOTĖJO PAREIGOMS

Dr. D. Degausys 1,096
Dr. V. Paprockas 48

Tėvynė

PUBLISHED SEMI-MONTHLY EXCEPT AUGUST

by the Lithuanian Alliance of America

REDAGUOJA SLA REDAKTORIŲ KOMISIJA

EDITED BY SLA EDITORIAL BOARD

GENEVIEVE MEILIUNAS, MANAGER

Yearly Subscription Rates:

In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET, NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone L.Ackawanna 4-5529

Entered as Second Class Matter November 18, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti neveliau, kaip prieš savaitę, laikraščio numeriui ieseinant.

Keičiant adresą, būtina pranešti senasis adresas. Už skelbimu turini redakcija neatsako.

SVEIKINAME

Sausio-Jan. 20, Los Angeles, Cal. SLA 75-oji Kuopa šv. Kazimiero salėje ruošia balių Kp. sukakčiai paaminėti. Dabartiniai veikėjai skelbia, kad minės kuopos veiklos 30 m. sukaktį. Kada Kuopa tikrai įsikūrė?

Įsigilinę į istorinę medžiagą patyrėme, kad Kuopa yra senesnė, negu skelbiama. Pagal Centro archyvuose randamus duomenis Kuopos tikrasis amžius turėtų būti jau 69 metai, o ne 30 ar 65 kaip kai kurie tvirtina. SLA 75-oji Kp. 1965 m. gruodžio mėn. Tautiniuose namuose L. A. paminėjo 60 m. sukaktį. Tuolaikinė valdyba buvo: Alena Devenienė - pirmininke, A. Bėkša - vicepirmininku, A. Nausėdienė - sekretore, F. Collins - išdininku, A. Latvėnas - finansų sekretorium, M. Aftukienė ir Izabelė Simokienė - izdo globėjomis, o P. Žilinskas organizatorium.

Iš įvairių dokumentų patiriame, kad SLA 75-oji Kuopa Los Angeles, Cal. įsteigta 1905 m. Centre narių kortelėse randame, kad kai kurie nariai į SLA 75 Kp. įsirašė 1905.

SLA veikėjai, norėdami veiklą plėsti, 1907 metais įsteigė Lietuvų Nepriklausomą klubą. L. A. viešojoje bibliotekoje yra dokumentų ir knygų su to klubo antspauda: "Lithuanian Independent Club L. A., 1907". Tai J. Klauseikio informacija Naujienose. Klubas viešajai miesto bibliotekai padovanojo Jono Šliupo knygą "Lietuvių tauta senovėje ir šiandien" ir Tėvynės Mylėtojų Draugijos išleistus Vinco Kudirkos raštus. Knygose yra aukščiau paminėta antspauda. Antspaudos vidury - Vytis.

Kai 1930 m. Chicagoje SLA Seime nuo SLA atskilę pažangieji įsteigė savo Lietuvų Darbininkų Susivienijimą, tuo laiku SLA 75 Kp. pirmininku ir sekretorium buvę pažangiečiai. Galima daleisti, kad tos maišaties laikotarpiu, su dalim nuo SLA atskilusių narių, galėjo "atskilti" ir Kuopos istorinė medžiaga.

Paieškojęs istorinės medžiagos J. Klauseikis jos rado SLA 1936 m. išleistame albume. Tų istorinių albumų galite gauti SLA Centro archyve. Patikrinę radom, kad to albumo 38 puslapyje yra K. Lubino nuotrauka su parašu: "K. Lubinas, SLA veteranas, SLA Seime 1905 m. išrinktas SLA Prezidentu, bet urėdo atsisakė. Suorganizavo keletą Kp. SLA 75 Kp. sekretorius nuo 1914 metų". J. K. Lubino sūnus Pranas pagarsėjo kaip sportininkas.

Šiuos žodžius rašančiam sportininką Praną Lubiną teko asmeniškai pažinti ir po žodį kitą ir apie Susivienijimą persimesti. Veteranai kaliforniečiai, ypač buvęs 75 Kp. pirmininkas Jonas Uždavinsys pakartotinai tvirtino, kad SLA 75-oji Kuopa buvusi Los Angeles lietuvių veiklos lopšiu, o kai Kuopa kūrėsi, tame mieste tebuvo tik 25 lietuviai. Dabar jų apie 6,000 ir daugėja.

Kuopa dar aukomis padėjo kompozitoriui Mikui Petrauskui, vėliau Dariaus-Girėno ir Vaitkaus skridimams, 1936 m. iškilmingai sutiko dalyvavusius olimpiadoje Berlyne sportininkus.

Dr. Aldona Šliupaitė, dabar gyvenanti Kalifornijoje, vis sakė jog, kai jos tėvelis dr. Jonas Šliupas, Pasaulinio karo laiku vykdamas per Japoniją, keliaudamas per saulėtąją Kaliforniją, ja susižavėjęs ir apgailėstavejęs: Kodėl mes lietuvių nepasistengėme anksčiau apgyvendinti šiame gero klimato krašte. . .

Pagaliau, net Lietuvų Enciklopedijos 16-ajame tome 446 puslapyje aiškiai parašyta: "Pirmieji lietuviai, į L. A. atvyko apie XIX a. pabaigą. 1905 suorganizuota SLA Kuopa, nors lie-

Sausio 4 SLA garbės narys poetas laureatas Nadas Rastenis įžengė į 84-uosius metus. Tą dieną su savo "Mūza", kaip savo žmoną Jūlytę vadina, jau pradėjo ruošti SLA Seimui liepos 1 d. Bostone ir Tėvynei prisiuntę poeziją "Aš Dainuočia".

Aš dainuočia

Kanadiečiai kalba

NADAS RASTENIS,
Laureatas, SLA garbės Narys

Aš dainuočia laimės dainą,
Jei dingtų žmonių kerštai;
Apdainuočia aš gėlynus,
Ir žvaigždžių pulkus augštai.

Aš dainuočia apie meilę
Ir brolybę tarp žmonių,
Jei pasaulis nebuvo tų
Tiek visokių grobuonių.

Aš dainuočia apie laisvę,
Jei vergovė išnyktų,
Ir kaimynas ant kaimyno
Pasalingai nepultų.

Pinčia aš iš meilės žodžių
Margažiedžius skynimus,
Ir jais tyliai apkaišyčia
Priešų ir draugų namus.

Tuomet meilė sužydėtų
Tarp Rytų ir Vakarų,
Ir pasaulis neregėtų
Neteisybių ir karų.

Statistika skelbia Kanadoj kalbų vartojimo duomenis namuose. Angliškai kalba 67% kanadiečių, prancūziškai - 25,7%, itališkai - 2%, vokiškai 1%, ukrainiškai - 0,7%, indėniškai - 0,6%, kiniškai ir graikiškai 0,4%, lenkiškai ir portugaliskai - 0,3%, vengriškai ir olandiškai - 0,2%, serbokroatiškai bei giminingomis kalbomis - 0,1%, kitomis kalbomis - 1,1%.

Quebeke prancūziškai kalba 80,8% gyventojų, angliškai - 14,7%, itališkai - 1,8%.

Ontario angliškai kalbančiųjų yra 85,1%, prancūziškai - 4,6%, itališkai - 3,6%, vokiškai - 1,1%.

Manitoba antroji vieta tenka vokiečiams ir prancūzams, turintiems po 4%, Saskatchewan - ukrainams su 2,7%.

Albertoje - vokiečiams su 1,8%.

Britų Kolumbijoje - kinams ir vokiečiams, sudarantiems po 1,3% gyventojų.

Kitose provincijose antroje vietoje didesniu ar mažesniu nuosimčiu laikosi prancūzai.

tuvių iš viso miesto tebuvo 25. Nuo 1909 pradėjo daugiau lietuvių apsigyventi". . .

Kad 75-oji Kuopa rodo gyvumo ir 30-ies metų atgimusios veiklos sukakčiai, naujajai imigracijai sustiprinus senųjų veiklą savo įnašu į Amerikos Lietuvą daug įdėję, ir nori tai atžymėti, tenka tik pasidžiaugti ir pasveikinti. Bet norint veiklą objektyviai įvertinti, pasiremiant istoriniais faktais, vertėtų Kuopos veiklą paminėti ir kaip 69 m. sukaktį, dar geriau, po šio minėjimo, pradėti pasiruošti kitais metais minėti SLA 75 Kuopos 75 metų sukaktį. Lietuvišką stiprybę semkim iš praeities!

* * *

Kalbant apie pasisekimą, negalima nutylėti, kad SLA sekasi. Tik įsivaizduokime, kada visame pasaulyje pernai buvo daug blogesni metai, negu prieš du metus tikėjome. SLA gali pasigirti, kad šiose nominacijose dalyvavo net 11 (vienuolika) Kuopų daugiau, negu praėjusiose nominacijose! Ir nominacijos vyko labai blogo žiemos oro laiku! Tai reiškia, kad nežiūrint aukšto mirtingumo ir visose organizacijose sumažėjusios veiklos, mūsų Susivienijimo Kuopos - senosios atgijo, o naujosios parodė didelį norą pasidaryti. Išvados aiškios - jei nominacijos labai pasisekė, - pasiseks ir mūsų seimas Boston, Mass. liepos 1 - 4! Bet per šį pusmetį mūsų organizatoriai turi pačią geriausią progą, dar naujų narių įrašyti! O jeigu jiems talkins visi nariai, Susivienijimui tikrai pavyks gauti pageidaujamus 500 narių! Bet tikslą pasieksime, tik jei per likusį pusmetį gerokai padirbėsime!

JONAS VALAITIS

TĖVYNĖ, 1974 m. sausio 18 d.

SLA PILDAMOSIOS TARYBOS NOMINACIJŲ BALSŲ SKAITYMO KOMISIJOS PROTOKOLAS

1974 metų sausio 10, 11 ir 12 dienomis SLA Pildomosios Tarybos Balsų Skaitymo Komisija - Antanas Gustus iš Paterson, N. J., 101 Kuopos, - Bronė Spūdienė iš Brooklyn, N. Y., 335 Kuopos, - Antanas Andriulionis iš Brookline, Mass., 308 Kuopos, SLA Centro patalpose, 307 West 30 St., New York, N. Y., skaitė 1973 metų gruodžio mėn. vykdytų SLA Pildomosios Tarybos nominacijų balsus. Suskaitę ir patikrinę 18 kuopų gautus ir pavienių narių atsiųstuosius balsus, radome, kad balsavimuose dalyvavo 93 Kuopos ir 39 pavieniai nariai ir padavė iš viso 1,208 balsus.

BALSUOTOJŲ BALSŲ PASISKIRSTĖ SEKANČIAI

KUOPA	I PREZIDENTUS		I VICE PREZIDENTUS		I SEKRETORIUS		I IŽDININKUS		I IŽDO GLOBĖJUS			I DAKTARUS KVOTĖJUS	
	P. P. Dargis	A. Chaplikas	S. Budwitis	G. Meiliūnas	E. Mikuzis	J. Stukas	C. Austin	J. Miller	A. Sukauskas	A. Lauraitis	Ona Biežis	Dr. D. Degešys	Dr. V. Paprockas
1	11	11		11	11							11	
2	5	5		5	5							5	
3	43	43		43		43							43
7	24	24		24	24							24	
9												9	
11	9	9		9	9							9	
13	16	16		16	16							16	
14	22	20		19	18							22	
17	13	13		13	2	10						10	2
20	6	6		6	6							6	
23	18	18		18	18							18	
30	7	7		7	7							7	
36	11	11		11	11							11	
38	14	14		14	14							14	
40	18	18		18	15							18	
42	9	9		9	9							9	
43	32	31	1	30	28							28	
44	19	5		20	15							19	
50	11	8		10	10							10	
53	27	8	19	27	27							27	
56	10	10		10	10							10	
57	7	5		7		7						4	3
63	18	10	7	17	18							16	
66	25	25		25	24							25	
72	14	14		14	13							14	
73	12	12		12	12							12	
75	20	19		18	19							22	
77	14	14		14	14							14	
82	1	1		1	1							1	
84	20	20		20	20							20	
85	12	12		12	12							12	
86	11	11		11	11							11	
88	6	6		6	6							6	
90	4	4		4	4							4	
92	6	6		6	6							6	
99	9	9		9	9							8	
100	6	6		6	6							6	
101	7	7		7	7							7	
104	27	27		27	27							27	
115	19	18		24	24							24	
121	2	2		2	2							2	
122	7	7		7	2							7	
123	6	6		6	6							6	
124	15	15		15	15							15	
125	8	8		8	8							8	
126	11	12		12	8							13	
134	27	27		27	27							26	
135	5	10		10	10							10	
136	15	15		15	15							15	
140	7	7		7	7							7	
142	14	12		11	12							13	
152	12	12		12	12							12	
168	6	6		6	6							6	
169	8	8		8	8							8	
173	9	9		9	9							9	
185	25	21		25	21							26	
198/354	13	13		13	13							13	
200	9	12		14	9							15	
203	12	12		12	12							12	
208	17	17		17	17							17	
212	8	8		8	8							8	
216	5	5		5	5							4	
222	15	14		14	15							10	
226	10	10		10	10							10	
228	18	18		18	18							18	
232	3	3		3	3							3	

KUOPA	I PREZIDENTUS					I VICE			I SEKRETORIUS		I IZDININKUS		I IZDO GLOBEJUS			I DAKTARUS KVOTEJUS	
	P. P. Dargis	A. Chaplikas	S. Budwitis	G. Meiliunas	E. Mikužis	J. Stukas	C. Austin	J. Miller	A. Sukauskas	A. Lauraitis	Ona Bietis	Dr. D. Degesys	Dr. V. Paprockas				
234	2	1		1	1		1				1						
236	11	9		9	10		3				8						
238	8	8		8	8		8				8						
245	7	7		7	7		5				4						
260	18	16		17	17		15				16						
267	3	3		3	3		3				3						
278	12	12		12	12		1				11	10					
287	3	3		3	3						3						
297	10	10		10	10		10	10			10						
299	10	10		10	10		10	10			10						
301	10	10		10	10		13	9			13						
308	15	14		15	13		4	4			4						
309	4	4		4	4		4	4			4						
313	8	6	2	8	8		8	6			8						
320	3	3		3	3			3			3						
321	4	4		4	4		4	4			4						
322	30	30		30	30		1	2			1	28	28				
328	6			6	1	2		3			6	1					
335	5	6		6	6		3	3			3	3					
336	6	6		6	6		6	6			6						
352	13	24		8	11		10	10			10						
353	24	24		24	24		24	23			1		1				
359	6	6		6	6		6	5			1						
365	7	7		6	6		4	4			3	3					
368	7	4	7	11	11		8	8			5						
373	10	10		10	10		9	8			1	2					
374	6	6		6	6		5	2			5						
PAV.	39	38		39	39		19	39									
	1,137	1,082	36	1,136	1,045	63	782	731	435	214	58	1,096	48				

I PREZIDENTUS	Balsų skaičius	Kp.
J. Daugėla	75 Kp.	2
	352 Kp.	2
A. Chaplikas	75 Kp.	1
	126 Kp.	1
	200 Kp.	1
	352 Kp.	1
Jokūbas Stukas	3 Kp.	1
V. Alantas	352 Kp.	12
	200 Kp.	1
A. Mačionis	368 Kp.	4
L. Sperauskas	126 Kp.	1
A. Diržys	135 Kp.	1
Petras Indreika	185 Kp.	1
A. Budreckis	200 Kp.	1

I VICE PREZIDENTUS	Balsų skaičius	Kp.
A. Lauraitis	3 Kp.	1
P. Balčikonis	50 Kp.	2
P. Dargis	50 Kp.	1
	136 Kp.	1
	200 Kp.	3
P. Januška	126 Kp.	1
	328 Kp.	2
A. Diržys	126 Kp.	1
	328 Kp.	4
R. Kezys	126 Kp.	1
A. Budreckis	200 Kp.	1
J. Valaitis	328 Kp.	2
G. Meiliūnas	185 Kp.	1
	75 Kp.	1
	222 Kp.	1
	236 Kp.	2
V. Adamkus	44 Kp.	15

I SEKRETORIUS	Balsų skaičius	Kp.
E. Mikužis	75 Kp.	1
	126 Kp.	1
	185 Kp.	1
	236 Kp.	1
A. Chaplik	50 Kp.	1
	136 Kp.	1
	142 Kp.	1
	222 Kp.	1

Dr. V. Paprockas	3 Kp.	1
C. Austin	75 Kp.	1
P. Januška	200 Kp.	2
	352 Kp.	18

I IZDININKUS	Balsų skaičius	Kp.
J. Miller	43 Kp.	1
	126 Kp.	1
	185 Kp.	1
	75 Kp.	3
A. Baika	43 Kp.	1
G. Meiliūnas	50 Kp.	1
	142 Kp.	1
	136 Kp.	1
A. Sukauskas	72 Kp.	1
	66 Kp.	1
	17 Kp.	1
	352 Kp.	1
	40 Kp.	3
	352 Kp.	6
A. Ziedas	3 Kp.	1
P. Dargis	3 Kp.	1
K. Mačiukas	122 Kp.	5
A. Diržys	126 Kp.	1
A. Ošlapas	126 Kp.	2
C. Austin	200 Kp.	4
A. Norus	200 Kp.	3
A. Norus	352 Kp.	11
J. Valaitis	328 Kp.	3
A. Grinius	200 Kp.	2

I IZDO GLOBEJUS	Balsų skaičius	Kp.
S. Jakštas	126 Kp.	1
J. Kiaunė	126 Kp.	1
A. Chaplik	3 Kp.	1
	185 Kp.	1
E. Mikužis	3 Kp.	1
	50 Kp.	1
	136 Kp.	1
A. Grinius	200 Kp.	4
K. Trečiokas	245 Kp.	1
N. Bayoras	38 Kp.	2
	50 Kp.	3
	101 Kp.	5
	328 Kp.	5
J. Molis	301 Kp.	1
F. Matuzas	352 Kp.	1
A. Norus	352 Kp.	4

A. Ziedas	352 Kp.	2
D. Degesys	50 Kp.	1
R. Brakas	368 Kp.	1
J. Stukas	17 Kp.	1
S. Bredes	192 Kp.	3
	152 Kp.	8
	203 Kp.	12
	232 Kp.	3
	287 Kp.	3
PAV.		18

I DAKTARUS KVOTEJUS	Balsų skaičius	Kp.
G. Meiliūnas	3 Kp.	1
A. Budreckis	17 Kp.	1
J. Mikelonis	43 Kp.	1
Dr. A. Snieška	126 Kp.	1
Dr. A. Kriškiūnas		
	308 Kp.	9

Dr. V. Avižonis	352 Kp.	11
	368 Kp.	11

PASTABOS: 214 Kuopos atsiuntė pranešimą, kad negali sušaukti susirinkimo.

Nominacijų Balsų Skaitymo Komisija

- (Pasirašė)
-
- Antanas Gustus
- (Pasirašė)
-
- Bronė Spūdienė
- (Pasirašė)
-
- Antanas Andriulionis

New York, N. Y.
1974 m. sausio 12 d.

Balsų skaitytojai: iš k. į d.: A. Andriulionis, Bronė Spūdienė ir Antanas Gustus.

TEVYNE, 1974 m. sausio 18 d.

AR BALTIMORĖS PACA

BUVO LIETUVIS?

Baltimore, Md. lietuviuose yra tradicija, jog Marylando gubernatorius Paca (tark; Piaka) buvęs lietuvis. Mat, pavardė primena lietuvišką "Pocių" ar "Pacą".

XVII a. antrojoje pusėje Pacai buvo didingi Lietuvos ponai, kurie turėjo pagrindines pareigavietes savo rankose.

Anot Baltimorės lietuvių tradicijos, gubernatorius William Paca buvęs garsiųjų didikų Pacų giminaitis. Esą, po Napoleono 1812 m. žygio ir katastrofos Rusijoje, kuriame šis Paca dalyvavęs, jam reikėjo tėvynę palikti. Atvykęs į Ameriką, Paca iškilęs į Marylando gubernatorius. Išvedžiojama, kad Paca buvo pats pirmasis Baltimorėje lietuvis.

Ši tradicija puikiai liudija, jog liaudies etimologija (pavardžių kilimo išvedimas arba etimologizavimas) nevisuomet gali nustatyti žmogaus kilmę.

Teko pasiteirauti dėl Paca kilmės. William Paca negalėjo būti Napoleono kariu, nes jisai mirė 1799 m. Baltimorėje. Iš tikro, William Paca, gimęs Marylande 1740 m., buvo Amerikos revoliucijos patriotas-veikėjas. Jis buvo kontinentalinio kongreso atstovas. Paca pasirašė JAV konstituciją ir buvo Marylando valstijos pirmasis išrinktas gubernatorius. Jo karjera yra smulkiai aprašyta DICTIONARY OF AMERICAN BIOGRAPHY.

Bet, kas apie jo kilmę? Ar jisai negalėjo būti čia gimis Pacų giminaitis? bent lietuvių vaikas? Atsakymą į šiuos klausimus duoda Frederick Adam Virkus savo THE COMPENDIUM OF AMERICAN GENEALOGY septintame tome (Chicago, Ill. 1973 m.). Pasirodo, kad William Paca protoplastas Amerikoje buvo Robert Paca (miręs 1681 m.). Anot geneologo Virkus, Robertas Paca buvęs "italų kilmės ir turėjo kraujo ryšius su popiežiaus Leono XIII gimine" (was of Italian origin, and of the same ancestral blood as Pope Leo XIII", psl. 429). Robertas Paca atvyko 1651 m. į Anne Arundel apylinkes, Marylande. Jisai atvyko iš Anglijos.

Tad, gubernatorius Paca buvo italų, o ne lietuvių kilmės. Mūsų šaliai Baltimorėje nusižiūrėjo į jo pavardės panašumą į Pacų giminės pavardę ir iš to išvedė, kad jis turėjęs būti lietuvis. Laikui bėgant, buvo ir surkurta legenda apie jo lietuviškumą.

ALGIRDAS BUDRĖCKIS

Miami, Fla.

APIE LIETUVIŲ KLUBĄ IR JO VEKĖJUS

Su nuoširdžiausiais linkėjimais sveikinu SLA ir Lietuvių Klubonarius, jos buvusią valdybą su jos buv. pirmininku Viktoru Karuža, Gaila, kad toliau neapsiėmė klubui pirmininkauti. Sveikinu taip pat ir naująją valdybą su pirmininku Adomu Noreika ir jo pavaduotoju p. Sabaliausku priešaky. Sėkmės geram darbui ir narių labui.

Naujasis pirmininkas Adomas Noreika yra vienas pirmųjų klubo organizatorių. Jis nuoširdžiai dirbo Miami įsteigti savo lietuvišką pastogę lietuvių išlaikyti. Tai buvo gražus tikslas ir gera valia. Klubo steigėjai aukavo, skolino pinigų, dirbo turėti savo lietuvišką būstinę.

To prakilnaus darbo - klubo pirmasis ir buvo jo pirmininku Antanas Noris. Jis aukavo \$500 šerą

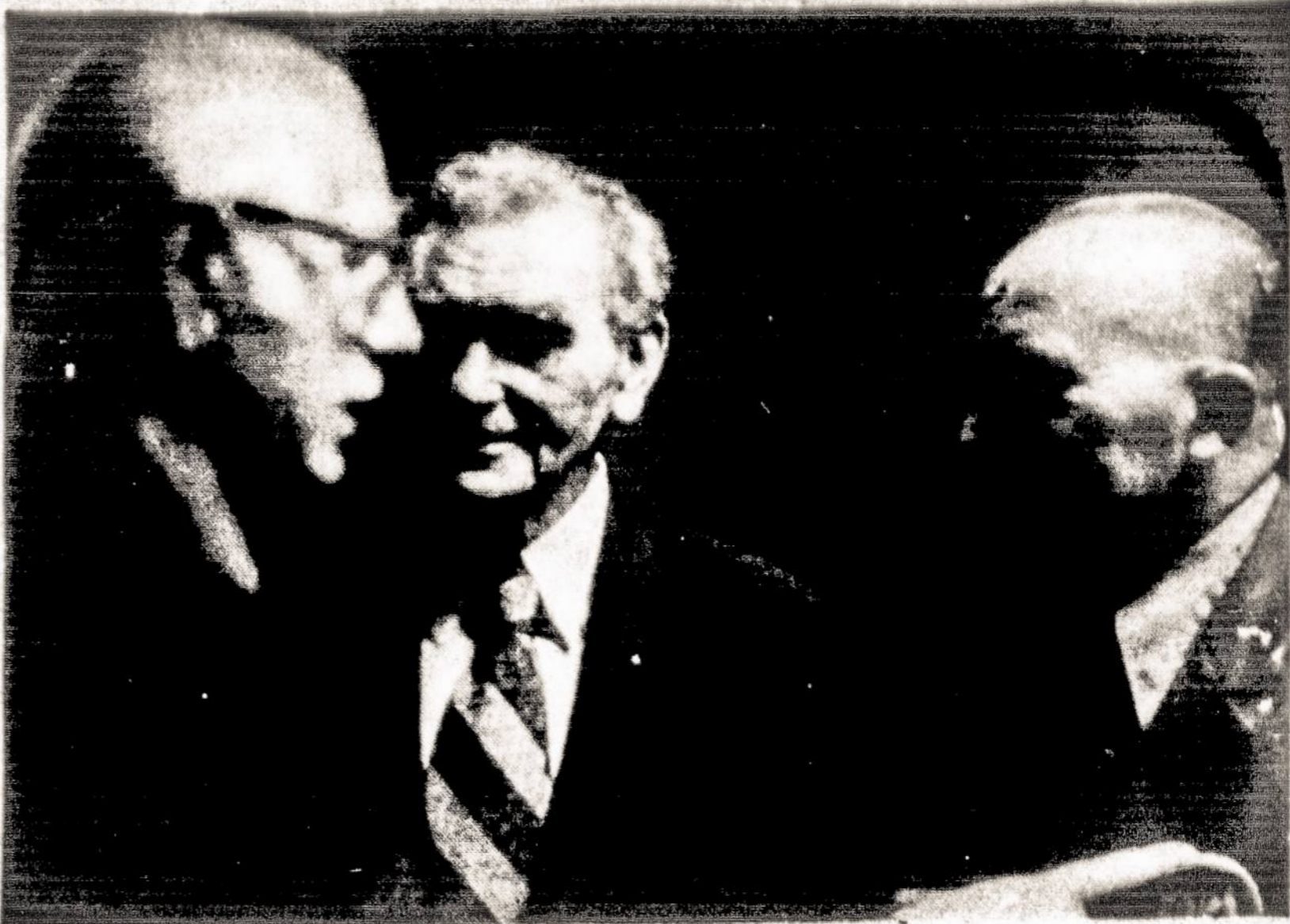
ir davė \$5,000 paskolą be nuošimčių, kad lietuviai turėtų savo būstinę savo kultūrinei veiklai palaikyti. Tai senosios kartos pasiaukotojai lietuvių.

Visą laiką toje veikloje dalyvavo ir Antanas Noreika. Jis dalyvavo ir prie statybos. Noreika prie klubo įsteigimo dirbo nuo 1954 metų. Jis net savo motelį pardavė, kad turėtų daugiau laiko klubui įsteigti. Būdamas statybininkas, pats dirbo ir kitus prižiūrėjo. Jei jam būtų reikėję už darbą mokėti, tai nebūtų pakakę \$10,000.

Tokių senųjų veikėjų pasišventimu ir aukomis mes šiandien ir galime didžiuotis savo gražiu klubu.

Daug gerų veikėjų, įskaitant pirm. ir Antaną Norris jau iškelia vė į amžinybę. Bet dar yra jų daug, kurie klubui pasišventusiai darbuojasi.

Adomas Noreika yra anksčiau buvęs 2 metus klubo pirmininku,

Vytautas Brazulis, SLA 14 Kp. pirm., apie kurį rašoma žemiau esančioje korespondencijoje, viename SLA veikėjų susirinkime kalbasi su newyorkiečiu Jonu Vilkaičiu (viduryje), kuris apie SLA rašo draugiškoje spaudoje. Dešinėje SLA veikėjas iš Kanados Juozas Šarapnickas.

Cleveland, Ohio

SLA 14 KP. SUSIRINKIMAS VASARIO 3

SLA 14 Kuopos susirinkimas šaukiamas vasario 3 d., 5 v. v. Lietuvių salėje, 877 E. 185 St.

Finansų sekretorius išduos metinę atskaitą ir naujoji valdyba perims vadovauti 1974 metų darbuotei.

Naujoji v-ba: Pirm. V. Braziulis, Vicepirm. Alfonsas Mikulskis, protokolų raštininkas Stasys

Lazdinis, Finansų sekr. P. Šukis, Iždininkas Alex Johanson, Iždo Globėjai: Albinas Korsakas, Josephine Palter, Jeanette Johnson; Doktorai Kvotėjai dr. D. Degesys ir dr. A. Martus.

SLA 14-osios Kuopos pirmininkas Vytautas Brazulis sveikatai pasitikrinti pasiduoda į Cleveland Clinic Hospital. Linkime jam greitai pasveikti, kad galėtų jau dalyvauti Kuopos susirinkime.

VALDYBA

Klube duodami geri pietūs. Pramogoms parūpinama gera muzika. Pirmininkaujant Krauzai buyopora pavyzdinių pramogų per metus.

Iš šiaurės atvykę svečiai į Miami prašomi aplankyti klubą. Būsite priimti savi pas savus ir praleisite laiką su savais!

ADOLFINA SKUDŽINSKIENĖ RED. PASTABA: Rašinio autorė yra Švedišų masažų ir terapijos įstaigos savininkė.

Ji su šiuo rašiniu prisiuntė Tėvynės Fondui auką - \$10.00.

Dėkojame.

SLA 44 KP. VEIKLA

Gruodžio mėn. įvyko SLA 44 Kp. metinis susirinkimas.

Minutės susikaupimu buvo pagerbtas Kp. miręs narys J. M. Nevis. Po įvairių pranešimų

1974 metams, perrinkta 44 Kp. valdyba.

Pirm.: J. Jankienė, vicepirm. Ant. Alekna, Fin. Sekr. O. Kaulakienė, prot. sekr. M. Aleksynas, Ižd. Ad. Noreika.

SLA 44 Kuopai 1974 m. vas. 20, sukaks 25 metai kaip ji gyvuoja. Taigi Kuopa nutarė savo sukaktį atšvęsti 1974 m. vas. 21, 1 val. p. p. Lietuvių Piliečių Klubu salėje. Numatyta turėti gerą programą ir gerus pietus.

Į komisiją jubiliejui rengti apsiėmė ponios: M. Miščikienė, J. Gužauskienė, O. Šilienė ir J. Jankienė.

Visi nariai ir SLA draugai maloniai kviečiami dalyvauti ir paremti 44 Kp. atžymėti savo svarbią 25 metų sukaktį.

SLA 44 Kp. susirinkimas įvyks vasario 10, 3 val. p. p. Lietuvių Piliečių Klube. Kuopos valdyba prašo visus narius dalyvauti. Atsiveskite ir pažįstamus, kurie norėtų lietuviškoje organizacijoje savo gyvybę apsidrausti ir dalyvauti su fraternalės organizacijos nariais.

J. JANKIENĖ

Siemetinis Žydų Almanachas išleistas Washington, D. C. skelbia, kad pasaulyje dabar gyvena 14,236,420 žydų; 6,060,000 JAV; 2,644,000 Tarybų S-goje, mažiau būtent 2,632,000 Izraelyje.

Taigi, JAV ir Tar. S-goj net 9 milijonai. Toliau - Prancūzijoje žydų yra 550,000, Argentinoje 500,000, Anglijoje 410,000, Kanadoje 300,000.

Miami Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas.

Pittsburgh, Pa.

SLA LODGE 73 MEETING

The SLA Women's Council No. 73 meeting was held at the home of Gertrude Dargis, 2040 Spring Hill Road, Pittsburgh, Pa. 15243 on December 11, 1973 at 7:30 P. M.

There was an excellent attendance at this meeting.

The New officers elected for 1974 are:

President, Juliana Comley;
Vice President, Bernice Weber;
Recording Secretary, Betty Zi-
linskas; Financial Secretary, Viola
Stanny;

Treasurer, Eva Martin;
Trustees, Gertrude Dargis and
Martha Leeson.

At the close of the business meeting a Christmas Party was held. Our host and hostess, Mr. and Mrs. Paul Dargis served a gourmet buffet. There were exchange gifts and a good time was had by all.

The next meeting will be held in April 1974.

E. Z.

Los Angeles, Cal.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE 75 KUOPOS SUKAKTUVINIS PARENGIMAS - BALIUS

1974 m. sausio 20, sekmadienį, 11 v. p. p. Lietuvos Parapijos salėje, įvyks 30 m. SLA 75 Kuopos sukaktuvinis parengimas-balius, kuriame bus atžymėta 30 metų 75 Kuopos gyvenimo sukaktis. Kviečiamas atvykti centro prezidentas Povilas P. Dargis. Tikimės, kad atvyks.

Parengimui programą atliks Los Angeles Dramos Sambūrio išlaisvintų moterų grupė: Janina Čekauskienė, Ona Deveikienė, Niūta Dobrovolskienė, Dalila Mackialienė, Valerija Irlėkienė, Raisa Urbonienė, Lucija Zaikienė ir pianistė Ona Baraukienė.

Parengimui rengti išrinkta komisija, kuri paruos svečiams vaišes.

Bus ir šokių muzika, prie kurios norintieji galės smagiai pasišokti.

Kviečiame visuomenę nepraleisti progos - atvykti praleisti keletą valandų geroje linksmoje nuotaikoje.

Gruodžio 16 d. įvykusiame SLA 75 Kuopos susirinkime išrinkta nauja Kuopos Valdyba: Povilas Petraltis - pirmininku, Vladas Šimulėnas - vicepirmininku, Petras Marčiūška - išdėininku, Juozas Gedmintas - finansų sekretorium, Izabelė Simokienė - protokolų sekretore.

Į Revizijos komisiją išrinkti: Balys Narbutas ir Antanas Galdikas.

Amerikos Lietuvos Tarybai paskirta \$25,00 auka.

Šiame susirinkime buvo ir SLA Pildomosios Tarybos nominacija.
J. GEDMINTAS

Detroit, Mich.

Sausio 6 d. Lietuvos Namuose SLA 352 Kuopa turėjo pirmą šiais metais susirinkimą. Dėl sniego užverstų kelių, tačiau, jis nebuvo skaitlingas. - Dvi valandas važiauvau, kol pasiekiau Lietuvos Namus - pasakoja atvykęs išdo globėjas Mykolas Balčiūnas.

Susirinkimą pravedė Kuopos pirmininkas Petras Januška, sekretoriavo Henrikas Dūda.

Mėnesinius Kuopos raportus išdavė; pirmininkas Petras Januška, finansų sekretorė Elžbieta Jodinskienė, išdėininkas Antanas Norus ir išdo globėjas Mykolas Balčiūnas. Pereito susirinkimo protokolą perskaitė sekretorius Henrikas Dūda. Protokolas ir pranešimai priimti ir patvirtinti.

Įvesdinta nauja 1974 metams Kuopos valdyba. Į valdybą įeina visi senosios valdybos nariai, kurie paskelbti gruodžio mėn. Tėvynėje.

Valdyba raportavo, kad gruodžio 14 d. mirė ilgametė 352 Kuopos narė Matilda Bartnikienė, gimusi 1901 m. rugpiūčio 1 d. Lietuvoje. Į Ameriką atvažiavusi 1928 metais.

Sekantis susirinkimas įvyks vasario 3 d. 12 val. Lietuvos Namuose. Kuopos nariai į šį susirinkimą prašomi atsilankyti.

ZIAURI MIRTIS

Gruodžio 14 mirė Matilda Bartnikienė. Ji ilgokai sirguliavo. Jai buvo padaryta prieš metus operacija iš inkstų - išimti akmenys. Vėliau liga persimetė į kepenis.

- Viena bėda, ne bėda, bet kad dvi trys susėda, tai ir žmogų suėda! Taip sako mūsų patarlė.

Matilda Bartnikienė su broliu Juozu Murinu gyveno juodžių apgyventame rajone, 13196 Stoepel Str.

Rugpiūčio 8 d. 10 val. vakare kas tai paskambino į duris, Matilda atidarė pirmąsias duris. Antrąsias duris išiveržėliai patys išlaužė. Išiveržė trys juodžiai.

Ją užpuolė ir pradėjo smaugti, reikalauti pinigų. Smaugdami ir peiliais grasindami nudurti ją įsivarė į kambarį. Didžiausioj baimėj užpuolikams atidavė namuose turimas savo santaupas, virš \$200.

Išgirdęs triukšmą brolis Juozas Murinas nulipo nuo antro aukšto pažiūrėti kas dedasi. Ir jis pakliuvo į tų pačių juodžių rankas, kurie ir jį smaugdami, grasindami su peiliais nudurti - nusivarė į antrąjį aukštą, ir jis turėjo atiduoti piniginę ir joje esamuosius pinigus. Juodžiai piniginę plėšė ir ieškojo joje paslėptų pinigų. Išplėšė visus dokumentus numetė ant žemės. Išėmė pinigus piniginę numerė. Piniginėje buvo taip pat apie \$200. Atlikę šį žiaurų darbą susodino abu ant grindų ir įsakė niekam nieko nesakyti ir sėdėti, kol jie išeis. - Jiems išėjus pašaukiamas policiją - pasakojo Juozas Murinas. Policija paklausė, ar jie užpuolikus pažintų, ir ar galėtų nurodyti, jei pamatytų. . . Gal

RYTPRŪSIŲ ATEITIES PROBLEMOS

(Iš gruodžio 2 d. Vliko Seime Toronte, iš Eltos prisiūstos prof. Martyno Brako paskaitos).

Rytprūsiai yra viena didžiųjų problemų, kuria lietuviai susirūpinę. Daugelio problemų šaknys glūdi praeityje. Tik gerai pažinus praeitį, galima spręsti Rytprūsių ateitį. Dabar Rytprūsių samprata ribojasi rusų vadinama Kaliningrad sritimi (Kaliningradskaja Oblast.).

Kai kryžiuočiai per Vislą persikėlė į prūsų žemes, nuo 1231 m. Rytprūsiai pateko į svetimųjų rankas. Vytautui Didžiajam 1422 m. pasirašius Melno taikos su kryžiuočiais sutartį, Lietuvos siena su Rytprūsiais išsilaikė ligi Pirmojo pasaulinio karo.

Kovose su Rytprūsių autochtonais, kryžiuočiai išnaikino apie 400,000 gyventojų. Jų vietoj apgyvendino kolonistus vokiečius, ir jie prūsų žemėse įsitvirtino.

Po Pirmojo pasaulinio karo tik maža Rytprūsių dalis - Klaipėdos Kraštas - atiteko Lietuvai. Tuo tarpu didžiojoje Rytprūsių dalyje vokiečiai dar stipriau ėmė spausti prūsų palikuonis (lietuvų tautos gimines), norėdami juos suvokietinti. Tas spaudimas buvo ypatingai kietas Hitlerio laikais; Naciai mėgino ištrinti paskutinius lietuvių pėdsakus, vartodami terorą prieš lietuviškai kalbančiuosius, keisdami net lietuviškus vietovardžius vokiškais (iš 2087 kaimų pavadinimų suvokietinti 1183 arba 56,7%). Jie naudojo smurtą ir prieš lietuvius veikėjus. Iš maždaug 650,000 gyventojų šiame Mažosios Lietuvos plote tik užkietėję idealistai ir ypatingai stipraus būdo pasiryžėliai bedrįso vadintais lietuviams.

būt tas įvykis pagreitino ir Matildos mirtį.

Gruodžio 23 d. pas žurnalista Vladą ir jo žmonelę Lidiją Mingėlus Detroito žurnalistai, buvo suruošę savo popietę ir vaišes.

Į šią popietę buvo atvykęs su žmonele iš New Yorko žurnalistas Vincas Rastenis. Pasikalbėjimo tema: "Recenzija ir Kritika".

Reikia pasakyti, kad žurnalistas Vincas Rastenis mums suteikė daug gerų žinių ir mes jam esame labai dėkingi.

Gruodžio 16 d. Lietuvos Namuose įvyko Detroito žurnalistų metinis susirinkimas. - Jame perrinko 1974 metams skyriaus valdybą. Ją sudaro: Vladas Selenis - pirmininkas, dr. Kazys Karvelis - vicepirmininkas, Alfonsas Nakas - sekretorius ir Tėvynės korespondentas Antanas Grinius - išdėininkas. Susirinkimą pravedė Vladas Selenis, sekretoriavo Alfonsas Nakas, Detroito skyrius veiklus ir jis tiek savo narių skaičiumi, tiek pinigais, geram stovy. Turi 25 narius ir kasoje \$400.

ANTANAS GRINIUS

Po Antrojo pasaulinio karo Rytprūsiai (Karaliaučiaus sritis) atiduoti Sovietų Sąjungai valdyti. Apie 1,200,000 to krašto gyventojų, tarp kurių dar buvo daug lietuvių kilmės, rusai išžudė. Į jų vietas prigabeno rusų (1967 m. buvo 694,000, o 1970 m. ten gyveno tik 23,400 atkeltų lietuvių). Visi vietovardžiai surusinti. Toks Rytprūsių problemos išsprendimas, rusų padarinys, tetarnauja tik rusiškoms interesams. Ir vėl iš Rytprūsių grėsia pavojus Lietuvai".

Išsamiai išnagrinėjęs praeitį, prof. Brakas dėl Rytprūsių ateities numato tokias galimybes:

1. esamai padėčiai ilgiau užtruktus, laikas veiktų rusų naudai, o ten esantys lietuviai savo tautinę tapatybę tegalėtų apginti tik savo sielos kietumu ir nervų stiprumu; tai būtų individuali lietuvių dvikova su rusų;

2. jei nuolatos gresiąs karas išlipepsnotų ir sovietinė imperija subyrėtų, atsidarytų galimybės seniems lietuviškiems reikalavimams Rytprūsiose įgyvendinti.

Todėl lietuviai išėiviai turi aktyviai kelti savo teisę į Rytprūsius ir reikalauti, kad jie būtų įjungti į Lietuvos valstybę, nuolatos studijuoti ir skelbti Rytprūsių istoriją ir kultūrą. Šiuo kraštu lietuviai turi nuolat domėtis, į jo problemas gilintis, kad, atėjus metui, galėtų savo teisėtą reikalą apginti.

Lithuanian Amber

Each nation is endowed by some outstanding natural resource. Iran, for instance, has oil, Bolivia tin, South Africa diamonds. Ancient Lithuania had amber from the Baltic sea. Historical sources do not reveal who got rich from amber trade in ancient times, but tell us that this trade reached most ancient centers of civilization.

One of the centers in antiquity was Mycenae in Greece. Its remains were excavated by a German, H. Schliemann in 1878, and he reported finding "enormous quantities of amber" in the graves of Mycenaen kings.

Schliemann guessed this amber came from the coasts of the Baltic Sea and the ancient poet Homer clearly stated that this amber was conveyed to ancient Greece by the Phoenicians.

The journal "Greek-Roman and Byzantine Studies" (No. 4, 1972), published by the Duke University at Durham, No. Carolina, has an article "Analysis and Provenience of Minoan and Mycenaen Amber". It says, that recent researches have examined 83 samples of amber found in several Mycenaen graves, and definitely found 70 of them coming from the Baltic region.

V. Širvydas

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Antanas Gussenas Dr. Vaclovas Paprockas Dr. Edmundas Ringus

Nebaltinkite dantų!

Rašo Dr. A. J. Gussenas

Dažnai pastebime gražius, lygius, baltus kaip sniegas dantis, kurie veidui suteikia ypatingo grožio.

Tokiais dantimis labiausiai didžiuojasi jaunos merginos ir, žinoma, moterys.

Vyrai mažai rūpinasi dantų gražumu, nors tikrenybėje ir jiems tas turėtų rūpėti.

Visiems reiktų saugoti priekinius dantis, kad jie nepakeistų savo baltos spalvos ir nesugestų.

Neretai atsitinka, kad ir jaunos merginos, dėl tingėjimo ar apsilėidimo, neprižiūri savo dantų.

Dažnai jaunuoliai, prisiskaitę reklamų spaudoje ir prisiklausę televizijos pranešimų apie įvairių rūšių pastas ar miltelius, kurie neva apvalo ir išbaltina dantis, na ir perkasi juos, tikėdamiesi, kad jie dantis išbaltins.

Jie nepagalvoja, kad dantys tampa nešvarūs dėl calcium ar fosforo nuosėdų ir kad medžiaga, kuri šias nuosėdas lengvai nuima, taip pat pažeidžia ir dantų paviršiaus emalį.

Reikia priminti, kad kiekviena, net ir gražiausiai skambanti reklama, gali savyje turėti ką nors negero.

Jei tik skelbiama, kad skystis ar milteliai greitai ir gražiai dantis nuvalo, tai jau aišku, kad tos priemonės yra kenksmingos, nes jose yra labai daug hidroklorinės rūgšties ir jodo.

Šis cheminis reiškinys paveikia net ir tvirtiausią dantų emalį, kuris vėliau pradeda trupėti, nes rūgštis tarpina danties mineralines druskas, padarydama jį minkštu.

Ne kiekvieno žmogaus dantys gali būti balti, kaip sniegas.

Dantų būna natūrališkai baltų, bet yra taip pat pilkų, melsvų arba rusvų, kurių joks valymas negali išbaltinti, lygiai kaip valymas ar plovimas nepadarys tamsaus veido baltų.

Tad nepatartina baltinti dantų gydytojui nepatarus.

Lietuviai laikosi didvyriškai

Prieš du mėnesius iš Leningrado išvykęs ir lapkričio gale New Yorką pasiekęs rusas pradėjo ieškoti lietuvių. Jis trisdešimt ketverių metų teisininkas. Rusijos demokratinio sąjūdžio (gen. Grigorenko, Pavel Litvinov, Yakir ir kt.) dalyvis; trejus metus atkalbėjęs koncentracijos stovykloje.

Radio Liberty centras jam nurodė Vilką ir Eltos redakciją, kur jis, iš anksto susitaręs, atvyko gruodžio 1 d. Čia jis daugiau kaip tris valandas pasakojo apie koncentracijos stovyklą ir, svarbiausia, apie ten buvusius lietuvius, jų didvyriškumą ir savo su jais draugystę. 1964 m., atkalbėjęs trejus metus, jis buvęs paleistas, bet visą laiką susirašinėjęs su stovykloje likusiu savo artimiausiu draugu Vytautu, Antano s., Basčiu. Papasakojo, labai susijaudinęs, maždaug taip:

"Aš pasakoju savo įspūdžius nei kiek jų neperdėdamas ar padailindamas. Mano santykiai su lietuviu padarė man neišdildomo gilaus įspūdžio. Tai yra nepaprastai tvirto būdo, kieti, užsispyrę, giliai religingi žmonės. Net tokie didžiariausiai nacionalistai, nedalomos Rusijos šalininkai, pripažino lietuvių garbingą elgesį ir jų būdo orumą, kuris sudarė aureolę šiai mažai tautai.

TĖVYNĖ, 1974 m. sausio 18 d.

PASAKOJIMAS APIE VYTAUTĄ

Svarbiausiai noriu kalbėti apie savo artimiausią draugą Vytautą Bastį, arba kaip jį vadinau Vyta. Gražuolis, puikūs veido bruožai, pilkos akys. Tvirtas, kietas būdo. Jis buvo draugas, su kuriuo, stovyklos terminologija kalbant, dvejus metus gėriau kartu arbatą. Arbatą stiprią, kokios čia niekas negertų, nes nuo stovyklos maisto visų kalinių viduriai buvę nuolat sugedę ir tokia karšta, stipri arbata buvusi vienintelis išganymas, vaistai.

Vytauto tragedija buvusi ta, kad kai lietuvių partizanai, miško broliai, buvo stiprūs, jis buvęs dar mažas berniukas. Kai 1949-1950 m. buvęs duotas partizanams įsakymas, kas gali įsijungti į civilinį gyvenimą, Vytautas pajuto norą prisidėti prie partizanų judėjimo. Kaip tik tuo metu prie jo prisistatė kaž koks žmogus ir pradėjo kalbinti įsijungti į partizanus.

GAVO 25 METUS

Kad ir labai jaunas būdamas, Vytautas buvo atsargus. Jis patikrino jam prieinamais šaltiniais, kas tai per žmogus ir sužinojo, kad tai esąs provokatorius, jau ne vieną įklampinęs. Užsidedęs šventu pykčiu, Vytautas iškasė jo

kadais užkastą vokišką Walter revolverį ir septyniais šuviais nu-dėjo provokatorių. Jam visi siū-lė pasakyti, kad jis jį nušovęs api-plėšimo tikslais, tada bausmė būtų buvusi keleri metai. Bet jis at-sisakė ir gavo 25 metus, kaip po-litinis. Jis tada buvo 17 m. ir 6 mėnesių. Jo tragedija buvusi, kad jis norėjo įsijungti į partizanus, kai tas judėjimas jau buvo besi-baigęs. Nors yra tikrų žinių, kad mažos partizanų grupės laikėsi miškuose iki 1956 m., Vytautas karštai sakydavo: netikėkit, jei rusai sako, kad patys lietuviai ko-vojo su partizanais. Tik regulia-rios raudonosios armijos ir NKVD daliniai tegalėjo su jais susidoroti.

STOVYKLOSE PRALEISTA JAUNYSTĖ

Taigi, tas jaunas 17 m. gražuolis vyras visą savo jaunystę praleido stovyklose, neturėjo jaunys-tės meilės, draugų. Kartais da-lindavomės savo gyvenimo įspū-džiais: aš sakydavau, kad tokiais ir tokiais metais lankiau aukštes-nę mokyklą, o Vytautas atsakyda-vo, o aš buvau Karagandoj; kai aš sakiau, kad lankiau universitetą - jis sakydavo, o aš buvau tokioj ir tokioj stovykloj ir t. t. Buvo aske-tas, pripratino save visai mažai valgyti. Turėjo prisijaukinęs katę, kuriai nuo savo skurdaus žuvies davinio visuomet atskirdavo ga-balėlių. Ji jo laukė pakeliui į dar-bovietę.

Vytautas ilgai sėdėjo Vladimiro kalėjime, mėgino pabėgti ir už tai gavo dar trejus metus priedo. Kalėjime atsiskakė vaikščioti į ko-munistinius subatvakarius, mark-sizmo pamokas.

KAIP GYNĖSI LIETUVIAI

Nuo 1944 iki 1954 metų krimi-nalinius ir politinius nusikaltėlius laikė kartu, kas nei caro laikais nebuvo daroma. Kriminalistai buvo lyg "administracijos prail-ginta ranka". Jie buvo didžiausia stovyklų rykštė; užpildinėjo, plė-šė, užmušinėjo. Syki užpuolė, nu-žudė ir apiplėšė vieną lietuvių. Lietuviai, kurie gyveno susisple-tusia bendruomene, susiorganiza-vo ir naktį užpuolė kriminalistų baraką. Buvęs tai laikus kruvi-nas mūšis su peiliais ir kitais rankų ginklais. Buvę daug aukų. Bet nuo to laiko lietuvių nebeuž-kabinėjo. Lietuviai taip gynė savo skurdžią nuosavybę ir gyvybę nuo kriminalistų. Gynėsi ir vlasovcai, vakarų ukrainiečiai ir kiti. Vėliau kriminalistus atskyrė nuo politinių kalinių.

NENUSIZEMINO PRIEŠ BUDELIOUS

Vienas toks pavyzdys ypatingai įstrigo mano atmintyje. Buvo mūsų stovykloje lietuvis, jau kiek pagyvenęs, paprastas ūkininkas, vardu, rodos, Slapšinskas, irgi Vytautas. Nubaustas 25 metams, atkalbėjęs 21-rius. Buvo ramaus būdo, dirbo, stovyklos disciplinai nenusikalto. Į stovyklas retkar-čiais atvykdavo tam tikros komi-sijos byloms peržiūrėti, vadinamieji tribunolai. Jie patikrinda-

vo kalinių bylas ir kai kuriuos paleisdavo. Žinoma, reikėjo pa-duoti malonės prašymą, kuriame buvo toks kabliukas: "Mušuosi į krūtinę, galliuosi, prisipažistu kaltas, Lietuva turi būti Sovietų Sąjungos dalimi" ir pan.

Vieną kartą į stovyklą atvyko tribunolas, peržiūrėjo Slapšinsko bylą ir iškvietė jį. Tribunolo pirmininkas, pulkininkas ir sako Vytautui S.: "Na, tai galėtume patį ir paleisti. Tik žinoma, tu-rėsi mums nusilenkti". Slapšinskas ramiai išklaušė ir taip pat ramiai atsakė: "Aš budeliams niekad nesilenkiau ir nenusilenk-siu". Tribunolas buvęs pritrenk-tas.

O tribunolo sprendimas atleisti kalinį reiškia, kad jis gali eiti kur nori ne po metų, ne po mėne-sio ar net savaitės, bet čia pat po valandos-kitos, kai ant jo bylos padėtas užrašas "osvobodit" - atleisti. Ir vis dėlto man neteko pačiam girdėti, kad lietuviai būtų padavę malonės prašymus.

Visa lietuvių grupė, apie 60 žmonių, iškilmingai šventė Kalė-das ir kitas didžiulias šventes. Ilgą laiką prieš tai taupė maistą, užtat iškeldavo tikrą "puotą". Vi-suomet būdavau lietuvių kviečia-mas į tas šventes.

Senesnės kartos lietuviai moka dirbti. Dirba ramiai, nesisiteng-dami "perestaratse" - persi-stengti. Tačiau jauni lietuviai, išaugę sovietinėje tvarkoje, kurios teko matyti stovykloje, jau nebe-moka, negali ir nenori dirbti.

PARAŠYKITE LAIŠKĄ VYTAUTUI

Maždaug prieš dvejus metus iš Mordovskaja Respublikos stovyk-los, kurioje buvo pasakotojas, bu-vęs ir Simas Kudirka. Ta stovykla yra 500 km. nuo Maskvos, pelkėtos vietos, vėsios vasaros, daugybė uodų. Vietos labai žuvingos, pulki-os medžioklės, tad Maskvos pa-reigūnai labai dažnai atvyksta "tarnybos reikalais" - pamedžioti ir pažuvauti. 1914 metais čia buvus austrų belaisvių stovyklai, tad kur tik kastuvus pakella žemę, randami kaulai, kartais dokumen-tai, buteliai su rašteliais ir pan. Sargybiniai, it vanagai, seka ir viską tuoj atima.

Maždaug prieš dvejus metus iš Mordovskaja Respublikos stovyk-los, kur buvęs ir Simas Kudirka, visus perkėlė į 618810 Permskaja obl. Čusovskoj r-n. st. Bcevlars-kaja yčr. UT 389/35-3

Kiek žinau, Vytauto tėvas yra žuvęs, o motina 80 metų amžiaus. Su Vytautu paskutinį kartą mačiau 1964 m. Įšėjęs į laisvę ir apsi-gyvenęs Leningrade, susirašinėjau su Vytautu. Iš Sovietijos išvyka-tant, daviau jo adresą savo drau-gams Maskvoje. Kiek žinau, Vy-tautas neturiš giminių, o kalnys, apie kurį niekas iš laisvės nesit-terauja ir nesirūpina, yra betei-sis. Kiekvienas dėmesys iš ša-lies, užstoijimas ir siuntiniai bei laišakai jau verčia stovyklos ad-ministraciją su juo skaitytis. Pa-tariu rašyti "Vytautui daugiau laišky ir juos siųsti apdraustus".

Tai trumpa santrauka to, ką Eltos redakcija išgirdo iš malo-naus svečio. (ELTA)

LIETUVIŲ DAILININKŲ PARODA

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo proga Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygardos Valdyba kviečia JAV ir Kanados lietuvius dailininkus dalyvauti 5-ojoje LB New Yorko Apygardos Valdybos rengiamojoje DAILĖS DARBŲ PARODOJE New Yorke, 1974 m. vasario 9-17.

Parodos atidarymas vasario 9 d. 7 val. vak. Lietuvių Kultūros Židinys, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y., kur pristatomi ir dailės darbai.

Dailės darbų parodos reikalais prašome kreiptis į LB New Yorko Apygardos valdybą adresu: A. Vakselis, 84-20, 112th St., Richmond Hill, N. Y., 11418, telefonas: (212) 846-3246 (vakarais).

Kūrinius į dailės darbų parodą priima LB New Yorko Apygardos Valdybos sudaryta 3 dailininkų ir 1 LB N. Y. Apygardos Valdybos atstovo dailės darbams atrinkti Jury Komisija. Jos sprendimai galutiniai.

Į Parodą priimami tik originalai, kurie LB New Yorko Apygardos Valdybos rengiamose parodose anksčiau nebuvo išstatyti.

Kiekvienas dailininkas parodai gali pristatyti ne daugiau 4 darbų. Dėl galimos vietos stokos virš 100 darbų Dailės darbams atrinkti Jury komisija gali darbų skaičių sumažinti.

Darbai turi būti įremuoti, su paruoštais pakabinimais.

Dailės darbai į parodą pristatomi ir iš parodos atsiimami pristatytojo atsakomybe ir lėšomis.

Už dailės darbus rengėjai nesiiama jokios piniginės atsakomybės.

Darbai į parodą pristatomi 1974 m. vasario 1 d. nuo 6 iki 9 v. v. vasario 2 d. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak. Vėliau pristatytieji dar-

bai nepateks į parodos katalogą ir Jury Komisijos gali būti iš viso į parodą nepriimti.

Atskiri kvietimai dalyvauti Dailės Darbų Parodoje nebus siunčiami.

Dailės darbai atsiimami po parodos uždarymo, vasario 17 d., 8 val. vak.

Visų lietuvių dalei ir lietuvių kūrybai skatinti ir remti LIETUVIŲ FONDAS ir JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygarda paskyrė dailės darbų premijas už geriausius tapybos, skulptūros ir grafikos kūrinius, išstatytus mėtinėje, Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo proga, LB New Yorko Apygardos rengiamoje, DAILĖS DARBŲ PARODOJE.

Premijoms Skirti Jury Komisija sudaroma iš 4 dailininkų, kuriuos skiria:

Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjunga, Lietuvių Dailės Institutas, New Yorko Dailininkų Sąjunga ir LB New Yorko Apygardos Valdyba po 1 dailininką. Jury Komisijai pirmininkauja LB New Yorko Apygardos Valdybos pirmininkas, kuris komisijoje dalyvauja sprendžiamuoju balsu.

Premijuoti kūriniai pasilieka autorių nuosavybę.

Jury Komisijas kviečia ir visą technišką darbą ir piniginę atsakomybę, surištą su parodos organizavimu, bei parodos katalogo išleidimu atlieka LB New Yorko Apygardos Valdyba.

Už parodoje parduotus kūrinius rengėjai pasilaiko 10% parodos rengimo išlaidoms padengti. Parodos registracijos mokestis nebus imamas.

ALEKSANDRAS VAKSELIS
LB N. Y. APYGARDOS VALDYBOS
PIRMININKAS

New York Library Exhibit Highlights 16th Century Lithuania

New York Public Library Tėvynėi prisiuntė tokio turinio laišką:

"Five Centuries of the Statute of the Grand Duchy of Lithuania" - a new exhibit drawn from the resources of the Library's Slavonic Division and commemorating one of the legal and political milestones in the history of Eastern Europe - is currently on view at The New York Public Library, 5th Avenue and 42nd Street.

Long recognized by scholars as having great influence on the later legal codes of the Muscovite state and the Russian empire, the "Statute of the Grand Duchy of Lithuania" was issued by the King of Poland - who also ruled Lithuania in his capacity as Grand Duke. The "Statute" is the first known compilation of laws applying to the whole of Lithuania, which in the 16th century included the areas presently known as Byelorussia,

TĖVYNĖ, 1974 m. sausio 18 d.

Lithuania and the Ukraine.

Dating in manuscript form from 1529 and 1566 and first printed in 1588, the "Statute" provided a detailed legal basis for life in the Grand Duchy. It even includes an entire section given over to an enumeration of the varying fines to be levied for damaging a number of different breeds of dogs.

In an effort to portray Lithuania of the 16th century, the exhibit features such items as the "Gerardi Mercatoris et I. Hondii ATLAS NOVUS" - a 1638 Mercator atlas open to display the boundaries of the Grand Duchy and a 1575 Byelorussian bible published by the Mamonich firm of Vilna which also printed the 1588 edition of the "Statute". Also on display are likenesses of Zygmunt August (Sigismund August), King of Poland and Grand Duke of Lithuania who promulgated the "Statute" and Leor Sapieha, the Chancellor of the

Brooklyn, N. Y.

PERRINKTA VALDYBA -
NAUJAS FIN. SEKRETORIUS

Sausio 3 d. įvyko pirmasis šių metų SLA 38 Kuopos susirinkimas Fifi salėje. Kadangi ši vieta, prie Jamaica ir 94 St., yra lengvai privažiuojama įvairiomis susisieki-mo priemonėmis, nutarta susirinkimus čia šaukti ir ateityje. Susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio pirmąjį ketvirtadienį.

Pranešimus apie Kuopos veiklą 1973 metais padarė Kuopos pirm. adv. Stp. Briedis, vicepirm. P. Mačys, išdo globėjas J. Valaitis ir kt. Iš pirmininko pranešimo paaiškėjo, kad pereinamais metais mūsų Kuopoje mirė 12 narių. Jų atminimas pagerbtas susikaupimo minute.

Svarbiausias Kuopos valdybos rūpestis pereinamais metais buvo surasti nari, kuris apsiimtų būti finansų sekretorium. Tas pareigas ilgai ėjo pats Kuopos pirmininkas adv. S. Briedis, daug patalkino narė O. Petrašienė. Ji buvo kviečiama būti finansų sekretore, bet nesutiko.

Išdo globėjas J. Valaitis pristatė Antaną Budrikį, kuris, susirinkimo kviečiamas, apsiėmė būti Kuopos finansų sekretorium, su ta sąlyga, kad pareigas eiti pradės balandžio pradžioje, sugrįžęs iš atostogų Floridoje. Beje, Budrikis pažadėjo pasveikinti SLA brolius ir seseris Floridoje ir sakė prisišįsias informacinės medžiagos Tėvynėi apie floridiečių gyvenimą.

Pajudėjus iš vietos - suradus naują finansų sekretorių, nesunku buvo Kuopai išspręsti valdybos klausimą. Ji perrinkta tokia pačia sąsata, kaip ir pernai. Kai sugrįš naujasis finansų sekretorius iš atostogų, Kuopos nariams bus praneštas jo adresas, o tuo tarpu visais reikalais kreipkitės į Kuopos pirmininką adv. S. Briedį, kaip kreipėtės ligšiol.

SEKR. S. NARKĖLIŪNAITĖ

Grand Duchy who played an important part in putting the code into effect.

The exhibit contains a number of reprints of the "Statute" and Grand Duchy who played an important part in putting the code into effect.

The exhibit contains a number of reprints of the "Statute" and a representative sample of the numerous analyses and studies of the code. Written in such languages as Byelorussian, Polish, German, Russian, Ukrainian and Lithuanian, these works give some indication of the influence of the "Statute" in the development of the nations of Eastern Europe.

"Five Centuries of the Statute of the Grand Duchy of Lithuania" is on exhibit, free of charge, through February 28, 1974, in The New York Public Library's Second Floor Central Corridor, Monday to Saturday, 9 A. M. to 6 P. M..

E. Northport, L. I.

Long Island, New York, Suffolk apskrities Amerikos Lietuvių Piliečių Klubo susirinkimas įvyks, sausio 27 dieną, 2 val. popietę Vokiečių salėje (Stauben Hall) 6 Brightside Avenue, E. Northport, N. Y., 11731 (prie geležinkelio pervažos).

Dienotvarkėje valdybos narių rinkimas

KLUBO VALDYBA

Woodhaven, N. Y.

1974 metams gruodžio 30 išrinkta SLA 368 Kp. tokia valdyba: pirm. A. Mačionis, vicepirm. A. Brakas, sekr. E. Radeckis, fin. sekr. kun. P. Dagys, išdininkė A. Dagienė.

Tą dieną įvyko ir į SLA Pildomąją Tarybą nominacijos.

Jonas Pakalka sausio 18 sulaukė 80 m. amžiaus.

So. Boston, Mass.

SLA 43 Kuopos susirinkimas įvyks kovo-March mėn. 10 d. 2 val. p. p. Lietuvių Piliečių klube, 368 West Broadway, So. Boston, Mass. 02127.

Jame bus Pildomosios Tarybos rinkimai. Todėl svarbu, kad visi nariai balsavimuose dalyvautų. Susirinkime bus galima apsimo-kėti ir duokles. Taip pat bus priimami ir nauji nariai. Todėl visi, kas galite, į susirinkimą atsiveskite savo draugus ir pažįstamus.

ALFONSAS BAIKA
43 Kp. finansų Sekretorius

Stamford, Conn.

SLA 168 Kp. Finansų sekretorės pareigas prisiėmė Valerija Staldnikienė, 83 Lafayette St., Stamford, Conn. 06902

Laiškai Redakcijai

January 7, 1974

Lithuanian Alliance of America
307 West 30 Street
New York, N. Y.

Dear Sir:

I am 12 years old, and in 6th grade. I chose Lithuania as my country because my father's father had come from Lithuania. He has told me about it, and it makes me feel proud to be a Lithuanian. Since I am doing a report on it, I would like some real facts about it. I would appreciate it if you can send me some free materials for my report. Please send me all you can. Once more, I would appreciate what you can send.

Respectfully yours,
KEVIN MIKALONIS

Cornwell Avenue School
250 Cornwell Avenue
West Hempstead, N. Y. 11552